

Polski Petersburg

W r. 2015 MCK prowadziło prace przygotowawcze związane z uruchomieniem encyklopedii internetowej Polski Petersburg, której wydawcami i administratorami są po polskiej stronie Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie (MCK), a po rosyjskiej Międzynarodowa Fundacja Charytatywna im. Dmitrija Lichaczowa (FL). Twórcom encyklopedii zależy w szczególności na przedstawieniu wielowątkowej, nierzadko zapomnianej dziś roli, jaką odgrywali Polacy w życiu społecznym, kulturalnym, naukowym, artystycznym, gospodarczym i politycznym Petersburga (a w szerszej perspektywie także w historycznych granicach Rosji) od końca XVIII w. po czasy współczesne.

Encyklopedia o charakterze popularnonaukowym i edukacyjnym przeznaczona będzie dla szerokiego grona odbiorców. Powstaje w dwóch wersjach językowych: polskiej (MCK) i rosyjskiej (FL). Jej zasadniczy cel to przybliżenie polskim i rosyjskim odbiorcom losów i dzieł Polaków związanych z Petersburgiem, Piotrogradem, Leningradem, a wreszcie Sankt Petersburgiem. Wpisując to przedsięwzięcie w kontekst wieloetnicznego i wielokulturowego miasta nad Newą chcemy przywrócić pamięć o polskiej społeczności w gronie licznych tamtejszych diaspor narodowych. Dzieje i zasługi tych wspólnot przypomniane zostały dzięki wielkim międzynarodowym obchodom 300-lecia Petersburga (2003).

Zasadniczymi celami projektu są:

- ukazanie polskiej obecności nad Newą jako ważnego elementu składowego wielonarodowej i wielokulturowej tkanki miasta;
- rozpoznanie, zbadanie i opisanie związanego z polską obecnością w Petersburgu materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego (m.in. świątyń, rezydencji i budynków użyteczności publicznej, pomników i tablic pamiątkowych, historycznych nekropolii i miejsc pochówku, topografii, archiwaliów i zbiorów muzealno-bibliotecznych);
- przybliżenie sylwetek wybitnych Polaków, których losy i działalność związane były z Petersburgiem;
- przedstawienie roli i miejsca nadnewskiej metropolii w historii Polski oraz relacji polsko-rosyjskich, także w aspekcie transferu zdobytych przez Polaków nad Newą wiedzy i doświadczeń zawodowych na grunt rosyjski i polski;
- stworzenie korpusu informacji bibliograficznych dotyczących źródeł archiwalnych i druków związanych z „polskim” Petersburgiem;

Przez cały r. 2015 gromadziliśmy materiał tekstowy i ilustracyjny, prowadząc jednocześnie intensywne prace redakcyjne. Znakomita większość autorskich tekstów encyklopedii, zarówno polskich, jak i rosyjskich, opierać się będzie na ogólnie dostępnym materiale, choć są też takie, które powstały na podstawie wieloletnich badań, co częstokroć udokumentowane jest obfitym materiałem archiwalnym. Obok haseł biograficznych, w naturalny sposób dominujących na początkowym etapie naszego projektu, zawartość encyklopedii stanowić będą także hasła tematyczne o różnym stopniu szczegółowości, podkreślające między innymi twórczy wkład Polaków w rozwój nowoczesnego Petersburga. Nie zapomnimy również o tych aspektach polskiego życia nad Newą, które były najważniejszymi jego cechami konstytutywnymi: języku i książce oraz religii rzymskokatolickiej. Uzupełnienie do encyklopedycznej narracji stanowić będzie mapa, na której pokazywać chcemy miejsca i adresy związane w różny sposób z życiem polskiej diaspory nad Newą. W miarę możliwości rozbudowywać też będziemy zamieszczony na stronie materiał ikonograficzny. Publiczna prezentacja pilotażowej polskiej wersji encyklopedii odbyła się 28 kwietnia 2016 r. wraz z wykładem dr Dariusza Konstantynowa (UG) pt. *Siemiradzki i inni. Polacy w kręgu petersburskiej Akademii Sztuk Pięknych w XIX i na początku XX wieku.*